

Avsändarens tjänsteställe/handläggare

Regional utveckling

Nina Loberg

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Handläggare/er beteckning

LI2025/00230

Datum

2025-05-16

Dnr

25RUN183

Sida

1(3)

Yttrande över remiss, rapporten Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt

Sammanfattning

Vi vill vara tydliga med att brister i den grundläggande interregionala tillgängligheten är statens ansvar att åtgärda. Ansvar och kostnader för det kan inte övervältras på kommuner och regioner. Skulle den kommersiella reguljära flygtrafiken mellan Örnsköldsvik flygplats respektive Sundsvall-Timrå flygplats och Arlanda minska eller läggas ner, så åligger det på staten att snabbt kunna agera, fatta beslut om trafikplikt och ingå avtal med flygföretag.

Vi ser positivt på utredningens ambitioner att öka kommuners och regioners inflytande över flyglinjer med allmän trafikplikt och öka möjligheterna för regioner och kommuner att påverka kravnivåer och beslut avseende trafikplikt.

När det gäller förslaget att ge kommuner och regioner möjlighet att finansiera fler stolar eller fler turer, så riskerar förslaget medföra att kommuner och regioner tvingas betala för att säkerställa en grundläggande kapacitet, vilket inte är rimligt. Inte minst gäller det flygplatser med samslingning med annan flygplats.

Vi föreslår att trafikplikten görs mer flexibel och att det finns rutiner hos staten via Trafikverket att snabbt kunna agera vid de snabba förändringar som sker idag, fatta beslut om trafikplikt och ingå avtal med flygföretag i ett scenario där kommersiella flyglinjer med kort varsel dras in.

För att skapa långsiktiga stabila förutsättning och säkra tillgången av flygplatser för samhällsviktig luftfart över hela landet behöver staten öka sitt ekonomiska ansvar för de regionala flygplatserna genom en stödnivå i enlighet med gällande förordning och återtar regionala flygplatser som för några år sedan var statliga

Med anledning av det bör regeringen också gå vidare med de delar av Peter Normans utredning "Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet" från 2023 som innebär ett ökat statligt ansvar för flygtrafiken i Västernorrland.

Postadress

Region Västernorrland
871 85 Härnösand

Besöksadress

Storgatan 1
Härnösand

Telefon

0611-800 00

E-post

region.vasternorrland@rvn.se

Inledning

Västernorrlands näringsliv domineras av basnäringar inom skog och vattenkraft, av industri inom verkstad, IT, metall och kemi, samt småföretagande med samband till dessa branscher. Västernorrland är en av världens ledande regioner vad gäller trä- och massaproduktion med potential att bli världsledande inom hållbar bioekonomi.

Rätt förutsättningar behövs för att stärka den kraftiga industritillväxt som nu sker i länet med etableringar av grön industri, investeringar i försvarsindustrin och återetablering av Försvarsmakten och civilförsvaret.

Västernorrland har utmaningar i långa avstånd och tåget kan inte under överskådlig tid ersätta flyget. Inte ens från regionens södra delar är restiderna och antalet avgångar med tåg tillräckliga för en god tillgänglighet till omvärlden.

Genom goda flygförbindelser kan företagen nå huvudkontor, driva ett effektivt försäljningsarbete och upprätthålla kund- och leverantörsrelationer nationellt såväl som internationellt.

Våra tre regionala flygplatser Sundsvall-Timrå, Höga Kusten och Örnsköldsvik drivs som kommunägda bolag och erhåller statligt stöd för flygplatsdriften. Kommersiell flyglinjetrafik finns Örnsköldsvik – Arlanda och Sundsvall-Timrå – Arlanda. Linjen Kramfors – Arlanda har allmän trafikplikt med statligt upphandlad flygtrafik samslingad med Gällivare flygplats.

Säkerställ en god interregional flygtillgänglighet i hela landet

Vårt fokus är att upprätthålla flygförbindelserna mellan våra flygplatser och Stockholm Arlanda. Det finns inga garantier för fortsatt kommersiell trafik på linjer där det sedan flera år bedrivits kommersiell flygtrafik och det är tuffa förutsättningar att behålla ett rimligt utbud av avgångar. Det är med andra ord inte aktuellt för regionen att upphandla ett kompletterande utbud av icke-statliga flyglinjer. Arlanda utgör grunden och reguljär flygtrafik till/från Arlanda måste i första hand säkerställas.

Vi vill vara tydliga med att brister i den interregionala tillgängligheten är statens ansvar att åtgärda. I ett scenario med minskad eller nedlagd kommersiell reguljär flygtrafik mellan Örnsköldsvik flygplats respektive Sundsvall-Timrå flygplats och Arlanda, så åligger det på staten att införa allmän trafikplikt och upphandla denna flygtrafik. Ansvar och kostnader för detta kan inte övervältras på kommuner och regioner.

När det gäller förslaget att ge kommuner och regioner möjlighet att finansiera fler stolar eller fler turer på flyglinjer med trafikplikt, så riskerar förslaget medföra att kommuner och regioner tvingas betala för att säkerställa en grundläggande kapacitet. En nackdel med samslingning med annan flygplats är försämrad tillgång på flygstolar på grund av omfattande uppbokning till och från den andra flygplatsen. Modellen tar inte heller

hänsyn till säsongsvariationer, vilket gör den beräknade av kapaciteten inte motsvara det verkliga behovet. Det är inte rimligt att lägga det ekonomiska ansvaret för tillräcklig kapacitet på kommuner och regioner.

Det behöver finnas en ökad förutsägbarhet och beredskap hos staten att snabbt kunna agera när det gäller allmän trafikplikt. Vi föreslår att trafikplikten görs mer flexibel och att det finns rutiner hos staten via Trafikverket att snabbt kunna agera, fatta beslut om trafikplikt och ingå avtal med flygföretag i ett scenario där kommersiella flyglinjer med kort varsel dras in.

Staten behöver ta ett större ekonomiska ansvar för regionala flygplatser

Synen på samhällsskydd och beredskap har i grunden ändrats och det ställs nya och ökade krav på infrastruktur och transporter. Flygplatserna har en avgörande roll för landets förmåga vad gäller samhällsskydd och beredskap, vilket borde ha en stark påverkan på statens vilja att hålla ihop flygplatsinfrastrukturen över Sverige. I dagsläget tar några av landets kommuner ett orimligt stort ansvar att upprätthålla denna infrastruktur.

För att skapa långsiktiga stabila förutsättning och säkra tillgången av flygplatser för samhällsviktig luftfart över hela landet behöver staten öka sitt ekonomiska ansvar för de regionala flygplatserna genom en stödnivå i enlighet med gällande förordning och återtär regionala flygplatser som för några år sedan var statliga.

Med anledning av det bör regeringen också gå vidare med de delar av Peter Normans utredning "Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet" från 2023 som innebär ett ökat statligt ansvar för flygtrafiken i Västernorrland.

REGION VÄSTERNORRLAND

Jonny Lundin
Ordförande regionala utvecklingsnämnden

Intyg

På denna sida visas namnen på den eller de personer som har skrivit under dokumentet digitalt samt tidpunkten då underskriften gjordes. Komplet information om vem som har skrivit under finns i underskriftscertifikaten, som kan ses med hjälp av t ex Acrobat Reader. En digitalunderskrift är juridiskt lika giltig som en underskrift gjord med penna och papper. För mer information om digitala signaturer hos Inera, se www.inera.se

E-underskrifter

Detta dokument är underskrivet med en eller flera elektroniska underskrifter från Ineras Underskriftstjänst på uppdrag av nedanstående fysiska person eller personer